

Povijest knjige proteže se do vrlo davnih dana, kad je čovjek svoje misli počeo crtati ili simbolima zapisivati na zidove pećina, kartu drveta ili na uštavljenu kožu životinja. Povijest knjige sličnije današnjim knjigama počinje 600. godine prije Krista u starom Egiptu. Prepisivači su kopirali pjesme i govore na listove ili svitke papirusa i skupo ih prodavali.

Prepisivanje i ukrašavanje

U srednjem su se vijeku knjige umnožavale u samostanima, također prepisivanjem. Pisane su na tankoj koži, a ne na papiru koji je iz Kine došao u Italiju u 12. stoljeću, jer taj papir još nije bio dovoljno kvalitetan za proizvodnju knjiga. Prepisivanje je bilo vrlo spor način umnožavanja knjiga jer su se knjige i bogato ukrašavale crtežima i vinjetama. Većina ljudi i dalje je bila nepismena. Gotovo su sve knjige tada bile vjerskog sadržaja.

Knjige nereligioznog sadržaja

Između 13. i 15. stoljeća počele su se sve više pojavljivati knjige nereligioznog sadržaja zbog razvoja prvih svjetovnih sveučilišta. U tim su se knjigama sve više objašnjavale pojave u svijetu. Bile su to, primjerice, knjige o životinjama ili cvijeću, a prva knjiga o kirurgiji, "Chirurgi Magna", napisana je 1363. godine. I te su se knjige umnožavale prepisivanjem pa ih je bilo malo i bile su skupe.

Biblija – prva otisnuta knjiga

Tiskarski je stroj u 15. stoljeću izumio Johann Gutenberg. Godine 1440. zamislio je tiskarski stroj s izmjenjivim slovima. On zapravo nije izumio sve potrbno za tiskanu knjigu, ali je sva prethodna znanja spojio u jedan stroj. Najvažniji dio njegova izuma bio je slog, odnosno način da se tipizirana slova slažu po potrebi u novu stranicu knjige, a kada se ta otisne, iz tih se slova može složiti iduća stranica. Prva knjiga koju je otisnuo bila je Biblija. Potom je tiskao i druge vjerske knjige.

Sajmovi knjige i prvi katalozi

U 16. i 17. stoljeću tiskane su se knjige proširile cijelom Europom. I danas najveći svjetski godišnji sajam knjige u Frankfurtu, u Njemačkoj, već se tada počeo održavati. U to su se vrijeme počeli izrađivati i prvi katalozi knjiga. Do 1501. godine u Eropi je već bilo 1000 tiskara koje su proizvele 35.000 knjiga u 20 milijuna primjeraka. Polako su se počele pojavljivati i privatne kućne biblioteke.

Stranice složene u kutijice

Prvi su tiskari radili i po 14, 15 sati dnevno. Slovoslagar je tiskarska slova imao složena po abecedi, vrsti i veličini. Slagao je riječi i rečenice slovo po slovo na jednu vrstu štapića za slaganje, i to obrnutim redom. Pojedini redovi buduće stranice složeni u drvene kutijice pričvršćivani su strunom i složeni na veličinu stranice knjige, u veću drvenu ili metalnu kutiju. Tiskarska se boja potom jednoliko nanosila na složena slova te, pod pritiskom preše koji je trajao petnaestak sekundi, otisnula na vlažan papir.

Knjiga je pomogla razvoju društva

Knjiga je jedan od izuma koji je najviše potpomogao razvoju društva. Rađale su se nove ideje. Usporedba ideja iz različitih knjiga vodila je ljude u stvaranje novih ideja i u nove spoznaje. Izum tiskane knjige omogućio je ljudima da brže i lakše dolaze do znanja. Razvoj tiskane knjige omogućio je, osim toga, da imamo mnogo bolji uvid u povijest, jer iz prepisanog i tiskanog materijala povjesničari mogu otkriti kako su ljudi ranije živjeli, što su radili, o čemu su razmišljali, što su otkrivali te kako se svijet razvijao.

Vrste knjiga

Knjige su izum kojih ima nebrojeno vrsta ako se gleda po sadržaju koji je u njima. Svako polje ljudskog zanimanja ima svoje knjige – sve znanosti, lijepa književnost, poezija. Postoje monografije o mnogim mjestima, predmetima, ljudima. Nadalje, postoje razne zbirke, katalozi, atlas, vježbenice ...

Tiskaju se u boji ili crno – bijele. Postoje razne debljine, boje i vrste papira na kojima se tiskaju knjige. Sve se više tiskaju i knjige na recikliranom papiru. Osim na papiru, knjige se mogu tiskati na koži, plastici, tankom metalu i drugom. U novije se vrijeme sve više izdaju i knjige na CD – ROM-ovima, koje se čitaju na zaslonu osobnog računala. Nedavno je izumljen i elektronički tablet koji služi samo za čitanje elektroničkih knjiga.

Proizvođači

Knjige danas proizvode izdavači (ili nakladnici). Oni se brinu da proces – od ideje za novu knjigu, pisanja autora, crtanja ilustracija, fotografiranja, dizajniranja i tiskanja – prođe u redu. Danas vjerojatno u svijetu nema ni jedne države u kojoj se ne tiskaju knjige.

Kada i tko je izumio tiskanu knjigu?

Moderna tiskana knjiga, odnosno tiskarski stroj s izmjenjivim slovima, izumljen je 1440. godine. Izumio ga je Nijemac Johann Gutenberg. U isto su se vrijeme slični izumi razvijali i u Amsterdamu i Pragu. Postojali su pokušaji u Kini i drugdje u Aziji da se knjige tiskaju, no bila je korištena drukčija tehnologija tiskanja – slova su bila drvena pa je otisak bio slabiji, a slova su se brže trošila.

Gdje se primjenjuje?

Tiskana knjiga je izum koji se primjenjuje svuda oko nas. U školi (to je bar jasno!), na raznim vrstama poslova, za razonodu ... Dakle svuda gdje je potrebno brzo doći do neke misli, podatka, ideje, gdje je potrebno nešto naučiti, zagolicati maštu, potaknuti osjećaje.

Kako čitati knjige?

I knjige kriju opasnosti, ako ih se ne čita kritički. Treba nastojati razaznati ako neka knjiga ne promiče životne vrijednosti, nego zbori i potiče ljudsku zločestoću, mržnju ... Takve knjige, koje potiču čitača protiv drugog čovjeka, treba izbjegavati ili čitati vrlo pažljivo, imajući stalno na umu da se čita o onome kako ne bi trebalo biti i kako ne treba živjeti.

Preporuka djeci:

Čitati, čitati, čitati. Čitanje knjiga razvija um i maštu mnogo brže, bolje i ljepše nego, primjerice, televizijski programi. Kvaliteta života uvelike se povećava čitanjem.

Naj, naj ...

Kongresna je knjižnica Sjedinjenih Američkih Država najveća knjižnica na svijetu. Ima više od 119 milijuna predmeta na oko 1000 kilometara polica za knjige. Knjižnica čuva oko 18 milijuna knjiga, 2 milijuna zvučnih zapisa, 12 milijuna fotografija, četiri milijuna mapa te oko 53 milijuna rukopisa.

Najmanja knjiga koja se čuva u Kongresnoj knjižnici je "Old King Cole". Velika je otprilike kao točka na kraju ove rečenice. Stranice te knjige mogu se okretati samo tankom, tankom iglom.

Najveća je knjiga u toj knjižnici "Američke ptice" autora Johna Jamesa Audubona, u kojoj su mnoge ilustracije ptica u prirodnoj veličini. Ta je knjiga visoka metar.

Najstariji sačuvani tiskani zapis su budistički zapisi tiskani oko 770. godine (tiskani drukčijom tehnologijom od Gutenbergove), a najstariji pisani materijal je tablet iz 2040. godine prije Krista.

Knjiga koja je do danas otisnuta u najvećem broju primjeraka, računajući sva izdanja zajedno, jest Biblija.